

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА
та методичні вказівки до вивчення дисципліни
«Вступ до перекладознавства»
для студентів спеціальності 035.041 - філологія
(бакалаврський рівень)

Дніпро НМетАУ 2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

ПРОГРАМА

та методичні вказівки до вивчення дисципліни

«Вступ до перекладознавства»

для студентів спеціальності 035.041 - філологія

(бакалаврський рівень)

Дніпро НМетАУ 2020

УДК 4И(англ):669(075.8)

Програма та методичні вказівки до вивчення дисципліни «Вступ до перекладознавства» (бакалаврський рівень) / Укл. Л.М. Піддубна. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 40 с.

Викладені програма, методичні вказівки та зразки контрольних завдань з дисципліни «Вступ до перекладознавства», наведені перелік тем лекційних занять та завдання для самостійної роботи, список рекомендованої літератури та короткий словник перекладознавчих термінів.

Призначена для студентів спеціальності 035.041 – філологія (бакалаврський рівень) денної форми навчання.

Друкується за авторською редакцією.

Укладач

Л.М. Піддубна

Відповідальна за випуск

В.В. Прутчикова, к. філол. наук, доц.

Рецензент:

І.В. Острецова, к. філол. наук, доц.
(НМетАУ)

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» є сукупність засобів, методів та перекладацьких прийомів, необхідних під час перекладу з англійської мови, лексико-граматичні та стилістичні розбіжності між англійською та українською мовами, стратегії підбору адекватних варіантів перекладу.

Мета вивчення дисципліни – надання студентам необхідних знань про перекладознавства як науку, розкриття загальних питань теоретичного курсу «Вступ до перекладознавства», його загальні положення, етапи перекладацького процесу, а також фактори, які впливають на процес перекладу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- загальні положення перекладознавства;
- фактори, що впливають на процес перекладу;
- історію розвитку перекладознавства як наукового напрямку;
- основні дефініції перекладознавства;
- зв'язок з іншими сферами діяльності людини (місце перекладознавства в житті й діяльності людини, а також серед інших наукових дисциплін);
- основні одиниці перекладу;
- рівні і моделі перекладацької діяльності;
- орієнтуватися в термінологічній розгалуженості щодо вивчення видів, способів та жанрів перекладу;

вміти:

- виконувати різноманітні завдання, що сприятимуть закріпленню теоретичних знань;
- диференціювати мовні одиниці перекладу;
- працювати зі словниками та іншою довідковою літературою;
- застосовувати одержані знання під час перекладу текстів різних жанрів

Критерії успішності – отримання позитивної оцінки при написанні модульних контрольних робіт та усному опитуванні.

Засоби діагностики успішності навчання – комплекти контрольних робіт та екзаменаційних білетів.

Зв'язок з іншими дисциплінами – дисципліна « Вступ до перекладознавства» є одним з обов'язкових компонентів ОП циклу професійної підготовки, спрямованим на здійснення гуманітарної підготовки майбутнього перекладача та є логічним продовженням курсів «Практичний курс читання та перекладу з англійської мови», « Практика перекладу з англійської мови».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА» для студентів спеціальності 035.041 – Філологія

Опис дисципліни навчального курсу

Загальна характеристика навчальної дисципліни	Спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Тип навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 3 Кількість модулів: 3 Загальна кількість годин на вивчення дисципліни: 90 з них: лекційних: 24 практичних: 16 самостійна робота студента: 50 Кількість аудиторних годин на тиждень: 5 Кількість годин самостійної роботи студента на тиждень: 6,25	Шифр та назва спеціальності спеціальність 035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»	Назва циклу навчального плану Обов'язкова Денна форма навчання Нормативна Курс: I Семестр: II, чверть IV Вид контролю: екзамен

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті
		4
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	90	90
Аудиторні заняття, з них:	40	40
Лекції	24	40
Практичні заняття	16	16
Самостійна робота, у тому числі при:	50	50
підготовці до аудиторних занять	20	20
підготовці до модульних контрольних робіт (екзамену)	9	9
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	21	21
Заходи семестрового контролю		екзамен

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційний курс 24 год.

№з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Предмет перекладознавства Переклад як вид комунікативної діяльності і як її результат.	2
2	Перекладознавство як між дисциплінарна галузь науки.	2
3	Типи перекладу та типи відношень між частками перекладацького процесу.	2
4	Способи опису процесу перекладу	2
5	Культурологічні та соціологічні аспекти перекладознавства.	2
6	Загальна теорія перекладу та її завдання.	2
7	Перекладацька еквівалентність.	2
8	Прагматичні аспекти перекладу.	2
9	Типи перекладацьких трансформацій.	2

10	Основи теорії перекладацьких відповідностей.	2
11	Переклад як евристичний процес. Етапи перекладацького процесу та техніка перекладу.	2
12	Особливості перекладу науково-технічних і газетно-інформаційних текстів.	2

**ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ
ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ – 21 год.**

№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Перекладознавство у Франції та Германії.	3
2	Текстологічні аспекти перекладознавства.	3
3	Аналіз текстів для перекладу.	6
4	Правила збереження національної та стилістичної своєрідності оригіналу при перекладі.	3
5	Особливості виразних засобів при перекладі англomовної суспільно-політичної літератури.	3
6	Типи скорочень в англійській мові в текстах загально-технічного та металургійного змісту.	3

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є складовою підготовки протягом навчального семестру. Метою самостійного опрацювання навчального матеріалу є опанування навичок роботи з основною і додатковою літературою, набуття знань та умінь в аспекті перекладу. Передбачаються наступні види роботи:

- вивчення кожної теми лекційного курсу за навчально-методичною літературою;
- підготовка до лекційних та практичних занять;
- опрацювання матеріалу розділів, які не викладаються на лекціях за допомогою рекомендованої літератури та електронних ресурсів;
- виконання перекладацького аналізу текстів різних жанрів та стилів;

- вивчення словника лінгвістичних та перекладознавчих термінів;
- виконання тестових завдань;
- підготовка до контрольних робіт;
- підготовка до екзамену.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. Львів, 1989.
2. Казакова Т.А. Практические основы перевода. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003.
3. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. – М., 2004.
4. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. М., Международные отношения. 1973.
5. Корунець І.Б. A Course in the Theory and Practice of Translation. Київ, 1986.
6. Коптилов В.В. Теорія і практика перекладу. Київ, Вища школа, 1982.
7. Кундзіч О. Творчі проблеми перекладу. К., 1975.
8. Левый И. Искусство перевода. М., 1974.
9. Мірам Г.Є., Дейнеко В.В. Основи перекладу. – К: Ніка – Центр, 2002.
10. Пумпянский А.Л. Введение в практику перевода научной и технической литературы на английском языке. Наука, 1965.
11. Паршин А.Н. Теория и практика перевода. – СПб.: СГУ, 1999.
12. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. М., Высшая школа, 1983.

Додаткова література

1. Бархударов В.Н. Язык перевода. М., 1975.
2. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. М., Высшая школа, 1986.

3. Флорин С.В. Муки переводческие. М., Высшая школа, 1983.
4. Федоров А.В. Искусство перевода и жизнь литературы. М., 1982.
5. Мірам Г. Переводные картинки, Київ, 2001.
6. Алексеев И.С. Профессиональный тренинг переводчика. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003.
7. Латишев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания. – М.: Академия, 2003.
8. Рильский М.Т. Мистецтво перекладу. К., 1975.

5. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1. Предмет перекладознавства. Переклад як вид комунікативної діяльності і як її результат.

Предмет перекладознавства. Переклад як вид комунікативної діяльності і як її результат. Визначення поняття «теорія перекладу». Задачі теорії перекладу. Методи дослідження. **(2 год.)**

Рекомендована література: [1, 3, 5,9].

Лекція 2. Перекладознавство як міждисциплінарна галузь науки.

Переклад у сучасному світі. Загальна характеристика сучасної теорії перекладу. **(2 год.)**

Рекомендована література: [2, 5, 6, 12].

Лекція 3. Типи перекладу та типи відношень між частками перекладацького процесу.

Жанрово-стилістична класифікація перекладів. Психолінгвістична класифікація перекладів. Теоретичний опис окремих видів перекладу. Взаємозв'язок жанрово-стилістичних і психолінгвістичних видів перекладу **(2 год.)**

Рекомендована література: [1,2, 3, 4, 5].

Лекція 4. Способи опису процесу перекладу.

Визначення процесу перекладу. Поняття моделі перекладу. Ситуативна модель перекладу. Трансформаційно-семантична модель перекладу. Психолінгвістична модель. Операційний спосіб опису перекладу перекладу. (2 год.)

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5, 12].

Лекція 5. Культурологічні та соціологічні аспекти перекладознавства.

Поняття «мовної картини світу». Зв'язок соціальних та територіальних діалектів. Проблеми білінгвізму та мовної інтерференції..(2 год.)

Рекомендована література: [3,5,6,10,12].

Лекція 6. Загальна теорія перекладу та її завдання.

Напрямки загальної теорії перекладу. Прескриптивна та дискриптивна теорії перекладу. Основні види нормативних вимог. Норма еквівалентності перекладу. Жанрово-стилістична норма перекладу. Прагматична норма перекладу. Роль нормативних вимог в оцінці якості перекладу. Поняття адекватного, еквівалентного, точного, буквального і вільного перекладу. (2 год.)

Рекомендована література: [3,5,10,11].

Лекція 7. Перекладацька еквівалентність.

Типи перекладацької еквівалентності. Характеристика еквівалентності першого, другого та третього типів. Основні види семантичного варіювання в рамках третього типу еквівалентності. Роль функціонально-ситуативного змісту вислову в досягненні еквівалентності при перекладі (2 год.)

Рекомендована література: [3,5,10,11,12].

Лекція 8. Прагматичні аспекти перекладу.

Поняття прагматичного потенціалу тексту. Залежність перекладу від прагматичної спрямованості оригіналу. Типи прагматичної адаптації.

Прагматична адаптація тексту перекладу. Установка на відтворення формальних особливостей оригіналу (2 год.)

Рекомендована література: [3,6,7,9,11].

Лекція 9. Типи перекладацьких трансформацій.

Поняття перекладацької трансформації. Транскрипція і транслітерація. Калькування. Лексико-семантичні заміни. Синтаксичне уподібнення. Розчленовування і об'єднання речень. Граматичні заміни. Антонімічний переклад. Експлікація та компенсація. (2 год.)

Рекомендована література: [1,3,7,8,11].

Лекція 10. Основи теорії перекладацьких відповідностей.

Класифікація видів відповідностей та способів їх взаємодії з лінгвістичним і ситуативним контекстом. Принципи класифікації відповідностей. Одиничні і множинні відповідності. Поняття і види контексту. Поняття okazіональної відповідності та без еквівалентні лексичні (2 год.)

Рекомендована література: [5, 6, 7, 10].

Лекція 11. Переклад як евристичний процес. Етапи перекладацького процесу та техніка перекладу.

Поняття мінімальної одиниці перекладацького процесу. Етапи перекладацького процесу. Принципи перекладацької стратегії. Технічні прийоми перекладу. Прийом переміщення лексичних одиниць. Прийом лексичних додавань. Прийом опущення. Використання послівного перекладу в перекладацькому процесі. (2 год.)

Рекомендована література: [2,3,9,11].

Лекція 12. Особливості перекладу науково-технічних і газетно-інформаційних текстів.

Принципи опису жанрово-стилістичних підвидів перекладу. Лексичні особливості науково-технічних матеріалів. Граматичні особливості науково-технічних матеріалів. Лексико-граматичні особливості англійських газетно-інформаційних матеріалів. Мовна специфіка газетних заголовків. (2 год.)

Рекомендована література: [3,5,10,11].

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ

Практичне заняття №1.

Тема. Специфіка та творчий характер перекладацької діяльності.

Переклад і двомовність.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з історії розвитку перекладознавства; ознайомитись з видатними перекладачами різних епох.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Переклад як процес діяльності перекладача/ тлумача .
2. Перші спроби перекладацької діяльності.
3. Переклад як центральна ланка двомовної опосередкованої комунікації,

як мовне спілкування.

Практичне завдання:

Перекладіть та визначте, до якого стилю можна віднести даний текст.

It has long been known that when exposed to light under suitable conditions of temperature and moisture, the green parts of plants use carbon dioxide from the atmosphere and release oxygen to it. These exchanges are the opposite of those, which occur in respiration. The process is called photosynthesis. In photosynthesis, carbohydrates are synthesized from carbon dioxide and water by the chloroplasts of plant cells in the presence of light. Oxygen is the product of the reaction. For each molecule of carbon dioxide used, one molecule of oxygen is released. A summary chemical equation for photosynthesis is: $6\text{CO}_2 = 6\text{H}_2\text{O} \text{ -----} \blacktriangleright \text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 + 6\text{O}_2$.

Практичне заняття №2.

Тема. Переклад у стародавньому світі.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з історії розвитку перекладознавства.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Переклад в епоху Середньовіччя та Відродження
2. Перекладацька діяльність епохи епохи Бароко (1600–1750)
3. Переклад періоду класицизму та просвітництва (VIII ст.)
4. Переклад епохи романтизму (кінець 1830 рр. XIX ст.)

Практичне заняття №3.

Тема. Перекладознавство як наука. Типологізація перекладів.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з визначення поняття „переклад” та видів перекладу; ознайомитись з галузями перекладознавства.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Предмет вивчення перекладознавства.
2. Зародження перекладу.
3. Визначення поняття „переклад”.
4. Галузі перекладознавства.
5. Типи та види перекладу за характером, формою та засобом.
6. Зв’язок перекладознавства з іншими філологічними науками.

Практичне завдання:

Реферативний переклад тексту.

Fundamentally, we can understand the way in which language represents the world to us, in terms of two opposing positions. According to one view, human beings generally (whatever their culture or language) are endowed with a common stock of basic concepts — "conceptual primes" as they are sometimes known. Language, according to this view, is merely a vehicle for expressing the conceptual system which exists independently of it. And, because

all the *conceptual systems* share a common basis, all languages turn out to be *fundamentally* similar. According to this position, thought *determines* language. We might characterize this view as *the "universalist" position*.

The *alternative position* maintains that thought is difficult to separate from language; each is woven inextricably into the other. Concepts can only take shape if and when we have words and *structures* in which to express them. Thinking depends crucially upon language. Because *the vocabularies and structures* of separate languages can vary so widely, it makes no sense to posit conceptual primes *of a universal nature*. *Habitual users* of one language will experience and understand the world in ways peculiar to that language and different from those of habitual users of another language. The latter viewpoint might be termed *the "relativist" position*.

Практичне заняття №4.

Тема. Стилiзацiя i модернiзацiя перекладу.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з праматики перекладу.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Поняття прагматичного потенціалу тексту.
2. Чорновий, робочий та офіційний переклад.
3. Стилiзацiя та модернiзацiя перекладу.
4. Передача в перекладі комунікативного ефекту оригіналу.
5. Екстраперекладацькі фактори в прагматиці перекладу.

Практичне заняття №5.

Тема. Класифікація смислових помилок у перекладі.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з редагування перекладів.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Градація помилок, заснована на ступені спотворення змісту оригіналу при перекладі.

2. Види помилок і правок тексту та робота редактора з ними.

Практичне завдання:

Переклад технічного тексту «What happens to deleted files?».

The files you delete are put in the Recycle Bin, a holding place for files you no longer need. They are not actually removed from your hard disk until you "empty" the Recycle Bin.

This means you can retrieve files you deleted in error, if you have not already removed them from the Recycle Bin. However this also means that if you want to free up disk space, you must empty the Recycle Bin periodically.

If you delete a file at the command prompt or from a floppy disk, it does not go into the Recycle Bin.

Практичне заняття №6.

Тема. Типи перекладацької еквівалентності.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з знання з розвитку концепцій перекладацької еквівалентності.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Основні концепції перекладацької еквівалентності.
2. Концепція формальної відповідності.
3. Концепція нормативно-змістової відповідності.
4. Концепція повноцінного (адекватного) перекладу.
5. Концепція динамічної (функціональної) еквівалентності.
6. Проблема еквівалентності у світлі сучасної теорії перекладу.
7. Рівні еквівалентності.

Практичне заняття №7.

Тема. Термінологічні проблеми перекладу спеціальних текстів.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з перекладу технічних текстів; ознайомитись зі схемою аналізу текстів, що перекладаються.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Лексичні особливості науково-технічних матеріалів.
2. Граматичні особливості науково-технічних матеріалів.
3. Прийоми перекладу термінів.

Практичне завдання:

Переклад та аналіз термінології технічного тексту «Iron ores».

Among the elements in the earth's crust, iron [Fe] with an occurrence of about 5.6% ranks fourth below oxygen, silicon and aluminum.

The data of the US Geological Service on the world's iron reserves published in 1998 indicate that the reserves of crude iron ore currently regarded as economically extractable under today's criteria amount to 140 billion tons, a figure which, given current production volumes, should last for approx. 100 years. These global figures do not, however, differentiate between high-grade, rich ores and low-grade, lean ores.

Iron does not occur in its pure form in nature, but only in the form of chemical compounds. The most frequent of these are the iron-oxygen compounds (iron oxides). Iron oxides are always mixed with impurities known as "gangue". This mixture of iron oxides and gangue is classified as iron ore where economic production is possible. The gangue content plays an important role in the processing of the iron ores. If the gangue primarily contains lime (CaCO_3), the ore is termed "basic", while if silica (SiO_2) predominates, the ore is said to be "acidic".

Further impurities include aluminas and phosphates.

The appearance of iron ore varies considerably depending on the type of deposit. Iron ores usually take the form of a hard, rocky mass. The colour of iron ore generally range from reddish or brownish shades to a metallic black.

The weight of an iron ore is largely determined by the iron content.

Практичне заняття №8.

Тема. Принципи опису лексичних і граматичних відповідностей та фразеологізмів.

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою; поглибити та розширити знання з основ теорії перекладацьких відповідностей та принципамів класифікації відповідностей. Ознайомитись з особливостями перекладу фразеологічних одиниць.

Короткі теоретичні відомості / питання для обговорення

1. Перекладацькі відповідності одиницям ПМ різних рівнів.
2. Принципи класифікації відповідностей.
3. Одиничні і множинні відповідності.
4. Поняття і види контексту.
5. Поняття оказіональної відповідності та безеквівалентні лексичні і граматичні одиниці.
6. Особливості перекладу фразеологізмів.

6. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

З метою систематизації вивченого матеріалу і закріплення теоретичних знань і практичних перекладацьких вмінь і навичок проводяться наступні види контролю:

- опитування на лекційних і практичних заняттях;
- повний, реферативний, та анотаційний письмовий переклад;
- виконання перекладацького аналізу текстів різних жанрів та стилів;
- тестування і проведення контрольних робіт;
- проведення екзамену.

Форма атестаційного контролю – екзамен.

7. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Модуль 1

Варіант 1

I. Дайте відповіді на запитання тесту.

1. Визначте задачі теорії перекладу:

(Кількість балів – 2)

- а) вивчення закономірностей перекладацької діяльності;
- б) опис прийомів перекладу;
- в) моделювання процесів перекладу за допомогою перекладацьких машин;
- г) розкриття сутності міжмовних семантико – структурних відповідностей.

2. Яка кількість мов у світі:

(Кількість балів – 3)

- а) 300-400 тисяч;
- б) 3-4 тисячі;
- в) 30-40 тисяч.

3. Визначте стилі мови:

(Кількість балів – 4)

- а) розмовний;
- б) прагматичний;
- в) науковий;
- г) офіційно-діловий;
- д) семантичний.

4. Дайте визначення термінам:

(Кількість балів – 20)

- а) переклад;
- б) діяхронічний переклад;
- в) калькування;

г) оказіональні відповідності;

д) тема.

5. Що не є розділом перекладознавства.

(Кількість балів – 3)

а) загальна теорія перекладу;

б) теорія практики перекладу;

в) техніка процесу перекладу.

6. Співставте номер найменування структурної трансформації з перекладним матеріалом:

(Кількість балів – 15)

а) транскрипція

1) institution – заклад, інститут

б) транслітерація

2) superpower - наддержава

в) калькування

3) metro - метро

г) наближений переклад

4) DVD - цифровий відео диск

д) описовий переклад

5) skateboarding - скейтбординг

7. Назвіть явища використання людиною двомовних систем і взаємодію цих систем в його мові.

(Кількість балів – 2)

а) оказіоналізм;

б) білінгвізм;

в) анахронізм.

8. Назвіть переклади, які розрізняються за ознакою форми презентації тексту перекладу і тексту оригіналу.

(Кількість балів – 3)

а) машинний і усний;

б) синхронний и послідовний;

в) письмовий і усний.

9. Перекладіть виділені багатозначні слова у реченнях.

(Кількість балів – 18)

1. The **case** will be tried in the law court next week.
2. An epidemic of the grippe broke out in England. The first **cases** were immediately sent to hospital.
3. The Japanese expansionists desired to get on **record** as true supports of the peace movement.
4. According to New York police **records** they were detained at the request of the F.B.I.
5. The leader of the victorious party was offered the **office** of Prime Minister.
6. No sooner were they in **office** than they proceeded upon the fundamental misreading of the mood of the people of the U.S.

10. Перекладіть текст на рідну мову та знайдіть в оригіналі приклади паралельних конструкцій.

(Кількість балів – 30)

There were only two Americans stopping at the hotel. They did not know any of the people they passed on the stairs on their way to and from their room. Their room was on the second floor facing the sea.

The hotel owner stood behind his desk in the far end of the dim room. The wife liked him. She liked the deadly serious way he received any complaints. She liked his dignity. She liked the way he wanted to serve her. She liked the way he felt about being a hotel-keeper. She liked his old, heavy face and hands. Liking him she opened the door and looked out. It was raining harder. A man in a rubber cape was crossing the empty square to the cafe.

Укладач: ст. викладач каф. перекладу та іноземних мов

Л.М. Піддубна

Затверджено на засіданні кафедри перекладу та іноземних мов, протокол № _____ від _____ 2019 р.

Зав. кафедрою перекладу та іноземних мов, доц.

В. В. Прутчикова

Модуль 2

Варіант 1

I. Дайте відповіді на запитання тесту.

1. Який з напрямків не входить в розвиток перекладознавства:

(Кількість балів – 3)

- а) лінгвістичний;
- б) машинний;
- в) філософський;
- г) філологічний.

2. Що не являється предметом перекладу:

(Кількість балів – 2)

- а) процес перекладу;
- б) закономірності діяльності перекладача;
- в) оригінальні тексти;
- г) перекладені тексти.

3. Визначте розділи теорії перекладу:

(Кількість балів – 4)

- а) загальна теорія перекладу;
- б) історія практики перекладу;
- в) спеціальна теорія перекладу;
- г) теорія машинного перекладу.

4. Дайте визначення термінам:

(Кількість балів – 20)

- а) перекладознавство;
- б) без еквівалентна лексика;
- в) вільний переклад;
- г) письмовий переклад;
- д) рема.

5. Назвіть три найбільш відомі штучні мови.

(Кількість балів – 3)

- а) есперанто та форсі;
- б) есперанто та воляпюк;
- в) есперанто та палау.

6. Співставте номер найменування структурної трансформації з перекладним матеріалом:

(Кількість балів – 15)

а) транскрипція	1) metal - метал
б) транслітерація	2) night - вечір, ніч
в) калькування	3) Windows - програма, що полегшує роботу на ПК
г) наближений переклад	4) green revolution - зелена революція
д) описовий переклад	5) Times – Таймс

7. Назвіть явище, яке створює одну з перешкод при оволодінні іноземною мовою, а також мовний акцент.

(Кількість балів – 2)

- а) міжмовна інтерференція;
- б) міжмовний бар'єр;
- в) міжмовна омонімія.

8. Назвіть найбільш поширені граматичні трансформації.

(Кількість балів – 3)

- а) синтаксичне уподібнення та об'єднання речень
- б) конкретизація та членування речення
- в) генералізація та калькування

9. Перекладіть виділені багатозначні слова у реченнях.

(Кількість балів – 18)

1. Key to the destruction to the old colonial **pattern** is industrialization.
2. Turkey's **pattern** of development since 1948 cannot be explained only as a drive for self-sufficiency.

3. MPs already complain of lack of **facilities** to do their work.
4. A more recent project has been the modernization of port **facilities** and the improvement of natural ports.
5. The Swiss business **community** is highly experienced in international trade.
6. The right of Turkish Cypriots have to be restored and that is what our **community** demands.

10. Перекладіть текст на рідну мову та знайдіть в оригіналі приклади хіазмів.

(Кількість балів – 30)

There were big palms and green benches in the public garden. In the good weather there was always an artist with his easel. Artists liked the way palms grew and the bright colors of the hotels facing the gardens and the sea. Italians came from a long way off to look up at the war monument. It was made of bronze and glistened in the rain. It was raining. The rain dripped from the palm trees. Water stood in pools on the graven paths. The sea broke in a long line in the rain and slipped back down the beach to come up and break again in a long line in the rain.

Укладач: ст. викладач каф. перекладу та іноземних мов

Л.М. Піддубна

Затверджено на засіданні кафедри перекладу та іноземних мов, протокол № _____ від _____ 2018 р.

Зав. кафедрою перекладу та іноземних мов, доц.

В. В. Прутчикова

Модуль 3

Варіант 1

I. Дайте відповіді на запитання тесту.

1. Визначте задачі теорії перекладу:

(Кількість балів – 2)

- а) опис прийомів перекладу;
- б) вивчення закономірностей перекладацької діяльності;
- в) моделювання процесів перекладу за допомогою перекладацьких машин;
- г) розкриття сутності міжмовних семантико – структурних відповідностей.

2. Що не являється предметом перекладу:

(Кількість балів – 2)

- а) процес перекладу;
- б) закономірності діяльності перекладача;
- в) оригінальні тексти;
- г) перекладені тексти.

3. Визначте стилі мови:

(Кількість балів – 4)

- а) розмовний;
- б) прагматичний;
- в) науковий;
- г) офіційно-діловий;
- д) семантичний.

4. Дайте визначення термінам:

(Кількість балів – 20)

- а) перекладознавство;
- б) без еквівалентна лексика;
- в) вільний переклад;
- г) письмовий переклад;
- д) рема.

5. Що не є розділом перекладознавства.

(Кількість балів – 3)

- а) загальна теорія перекладу;
- б) теорія практики перекладу;
- в) техніка процесу перекладу.

6. Співставте номер найменування структурної трансформації з перекладним матеріалом:

(Кількість балів – 15)

а) транскрипція	1) metal - метал
б) транслітерація	2) night - вечір, ніч
в) калькування	3) Windows - програма, що полегшує роботу на ПК
г) наближений переклад	4) green revolution - зелена революція
д) описовий переклад	5) Times – Таймс

7. Назвіть явища використання людиною двомовних систем і взаємодію цих систем в його мові.

(Кількість балів – 2)

- а) okazionalizm;
- б) bilingvizm;
- в) anahronizm.

8. Назвіть найбільш поширені граматичні трансформації.

(Кількість балів – 3)

- а) синтаксичне уподібнення та об'єднання речень
- б) конкретизація та членування речення
- в) генералізація та калькування

9. Перекладіть виділені багатозначні слова у реченнях.

(Кількість балів – 18)

1. The case will be tried in the law court next week.
2. An epidemic of the grippe broke out in England. The first cases were immediately sent to hospital.
3. Key to the destruction to the old colonial pattern is industrialization.
4. Turkey's pattern of development since 1948 cannot be explained only as a drive for self-sufficiency.

5. The leader of the victorious party was offered the office of Prime Minister.

6. No sooner were they in office than they proceeded upon the fundamental misreading of the mood of the people of the U.S.

10. Перекладіть текст на рідну мову та знайдіть в оригіналі приклади хіазмів.

(Кількість балів – 30)

There were big palms and green benches in the public garden. In the good weather there was always an artist with his easel. Artists liked the way palms grew and the bright colors of the hotels facing the gardens and the sea. Italians came from a long way off to look up at the war monument. It was made of bronze and glistened in the rain. It was raining. The rain dripped from the palm trees. Water stood in pools on the graven paths. The sea broke in a long line in the rain and slipped back down the beach to come up and break again in a long line in the rain.

Укладач: ст. викладач каф. перекладу та іноземних мов

Л.М. Піддубна

Затверджено на засіданні кафедри перекладу та іноземних мов, протокол № _____ від _____ 2018 р.

Зав. кафедрою перекладу та іноземних мов, доц.

В. В. Прутчикова

8. ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНОК

ЕКЗАМЕНАЦІЙНА РОБОТА

ВАРІАНТ 1

1. Дайте визначення термінам.

(Кількість балів – 20)

А) Конкретизація.

Б) Норма перекладу.

- В) Послідовний переклад.
- Г) Транслітерація.

2. Назвіть основні типи граматичних трансформацій.

(Кількість балів – 2)

- А) Об'єднання речень.
- Б) Граматичні заміни.
- В) Синтаксичне уподібнення (дослівний апереклад).
- Г) Компенсація.

3. Назвіть переклади, які розрізняються за ознакою жанрово-стилістичної характеристики матеріалу.

(Кількість балів – 2)

4. Назвіть основні види лексико-семантичних заміщень.

(Кількість балів – 2)

5 Співставте типи оказіональних відповідностей з перекладним матеріалом.

(Кількість балів – 15)

А) Відповідності – запозичення.	1) To die of eapasure – померти від сонячного удару.
Б) Відповідності – кальки.	2) Afternoon – вечір.
В) Відповідності – аналоги.	3) Coroner – слідчий, який проводить допит у випадку насильницької смерті.
Г) Відповідності – лексичні заміни.	4) People of good will – люди доброї волі.
Д) Відповідності – описи.	5) pop-art – поп-арт.

6. Назвіть основні процеси формування термінів.

(Кількість балів – 2)

7. Співставте типи граматичних трансформацій з перекладним матеріалом.

(Кількість балів – 8)

А) Транскрипція	1) Green revolution – зелена революція
Б) Транслітерація	2) “So what?” I said – «Ну і що» - спитав я.
В) Калькування.	3) He visits me every week end – Він відвідує мене кожний тиждень.
Г) Конкретизація.	4) Boss – босс.
Д) Генералізація.	5) Columbia – Колумбія.

8. Як називається лексико-граматична трансформація, при якій заміна стверджувальної форми в оригіналі на заперечну у перекладі або, навпаки, супроводжується заміщенням лексичної одиниці іноземної мови на одиницю рідної мови з протилежним значенням.

(Кількість балів – 1)

9. Перекладіть виділені у реченнях слова.

(Кількість балів – 18)

1. Beauty is **dramatic** power.
2. There is a **popular** tendency to portray congressmen as men who are working themselves to death.
3. They staged **“Arabian Nights”** last year.
4. A general strike is one which affects an entire **industry**, an entire locality or a whole country.
5. The meeting expressed the hope that the remaining points of **differences** would be settled.
6. **Formally** the balloting takes place in December.

10. Перекладіть текст на рідну мову та знайдіть в оригіналі стилістичні фігури.

(Кількість балів – 18)

She sat down on the bed. "I wanted it so much," she said "I don't know why I wanted it so much. I wanted that poor kitty. It isn't any fun to be a poor kitty out in the rain." George was reading again. She went over and sat in front of the mirror of the dressing table looking at herself with the hand glass. She studied her profile, first one side and then the other. Then she studied the back of her head and her neck. "Don't you think it would be a good idea if I let my hair grow out?" she asked, looking at her profile again.

КРИТЕРІЇ ОЦІНОК

Кількість балів										
0..34	35...59	60...63	64...68	69...73	74...79	80...85	86...89	90...93	94...97	98...100
Оцінка										
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Незадовільно		Задовільно			Добре			Відмінно		

Укладач:

ст. викладач

Л.М. Піддубна

Програму затверджено на засіданні НМК за спеціальністю 035.041 – Філологія
 протокол № _____ від «_____» _____ року

Голова НМК:

завідувач кафедри перекладу та іноземних мов,
 к. філол. н., доцент,

В. В. Прутчикова

Узгоджено:

Начальник навчального відділу:

В. Б. Пульпінський

9. КОРОТКИЙ СЛОВНИК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИХ ТЕРМІНІВ

Адаптація - це такий перекладацький прийом, за якого зміст оригінального тексту відтворюється у перекладі в іншій формі, спрощено або ускладнено, в залежності від соціальної та вікової категорії реципієнтів. Адаптація забезпечує основне відтворення інформації першотвору і зберігає належний обсяг перекладу.

Адекватний переклад - це повноцінний правильний переклад оригінального тексту, за якого його зміст, форма, стилістичні особливості і авторська спрямованість / підтекст відтворюються без спотворення і суттєвих змін. Адекватний переклад завжди є літературним, тобто орієнтованим на літературні норми мови перекладу.

Вид перекладу - це певна перекладацька категорія тексту перекладу, яка узагальнено характеризує його структурні й функціональні особливості та вимоги щодо його виконання.

Встановити вид перекладу, на думку Р. К. Міньяра-Белоручева, означає визначити його тип за такими критеріями: 1) за співвідношенням типу МО та МП; 2) за характером суб'єкта перекладацької діяльності; 3) за типом перекладацької сегментації та способом переробки перекладеного матеріалу; 4) за формою презентації тексту МП та тексту МО; 5) за характером відповідності текстів МО та МП; 6) за жанрово-стилістичними особливостями та жанровою належністю перекладеного матеріалу; 7) за повнотою та типом передання смислу оригіналу; 8) за функцією; 9) за ознакою первинності тексту МО; 10) за мотивом виконання перекладу; 11) за ступенем завершеності; 12) за якістю виконання перекладу; 13) за ступенем адекватності; 14) за тематикою.

Граматичний переклад - це такий різновид перекладу в Давньому Римі, за якого відтворення оригіналу відбувалося на рівні слів; основним, вважалося, є відтворення форми першотвору, а відтворення змісту є другорядним.

Еквівалентність - відношення повної або часткової відповідності певної мовної одиниці МО до одиниці МП. Традиційно у світовому перекладознавстві розрізняють повну еквівалентність (мовна одиниця МО повністю тотожна певній одиниці МП за семантичним обсягом, стилістичною приналежністю, сполучуваністю тощо) часткову еквівалентність (коли певна мовна одиниця МО не є тотожною певній одиниці МП за семантичним обсягом і / або стилістичною приналежністю, сполучуваністю тощо). Відношення повної еквівалентності, які супроводжуються повним співпадінням форми одиниць МО та МП, називаються конгруентністю. У вітчизняному перекладознавстві дослідники розрізняють відношення еквівалентності, тобто тотожності, та відповідності (за яких мовній одиниці МО відповідає мовна одиниця МП іншого рівня, наприклад, слову відповідає словосполучення, речення і т. ін.).

Жанр перекладу - це літературний жанр перекладеного тексту, певна його форма, у якій виявляються літературні роди й види першоджерела та його перекладу. Як правило, жанр перекладу відповідає жанру оригінального тексту (за винятком вільних перекладів), тому жанр перекладу можна назвати історично сформованим типом перекладу літературного твору.

Загальна теорія перекладу - це розділ загальної науки про переклад (перекладознавства), який досліджує й вивчає специфіку та закономірності перекладацького процесу в синхронії та діахронії. Разом із перекладацькою практикою загальна теорія перекладу складає перекладознавство. Історія перекладу, його теорія та перекладацька критика - це основні частини загальної теорії перекладу.

М. А. Задорожная визначає термін 'загальна теорія перекладу' як розділ лінгвістичної теорії перекладу, що вивчає загальнолінгвістичні закономірності перекладу, незалежно від МО та МП. Разом із конкретними та спеціальними теоріями перекладу загальна теорія перекладу складає лінгвістичну теорію перекладу. Суміжними дисциплінами з загальною теорією перекладу є текстологія, історія (історіографія), бібліографічна справа (бібліографія), а також філософія, психологія, теологія, комп'ютерна справа, частково математика, фізика, кібернетика тощо.

Інтерлінгвістичний \ міжмовний трансфер - це своєрідна трансформація мовної одиниці при перекладі її з МО у МП.

Компенсація - це перекладацький прийом, за якого смислові частини оригінального тексту, що були втрачені при перекладі, відтворюються в тексті перекладу іншими одиницями або засобами у будь-якому місці перекладеного тексту.

Компресія - це такий перекладацький прийом, за якого той самий зміст тексту оригінала викладається стисло, тобто мовні засоби, таким чином, використовуються економно.

Контамінація - це такий перекладацький прийом, за якого зміст оригінального тексту доповнювався сюжетами з інших творів тієї ж національної літератури, до якої належав оригінальний твір. Контамінація була запроваджена в Давньому Римі.

Контекстуальна заміна (оказіональний відповідник) – це винятковий спосіб перекладу певної мовної одиниці оригіналу, до якого можна звернутися лише в умовах конкретно взятого контексту.

Мова перекладу - це та мова, якою здійснюється переклад.

Мовне посередництво - це такий різновид мовних трансформацій, за якого мовні одиниці оригінального тексту перетворюються і оформлюються таким чином, що стають зрозумілими реципієнту, який не володіє мовою перекладу.

Мовні штампи, або мовні кліше - сталі мовні звороти, регулярно вживані у певній мові, утворені за її законами і літературними нормами. Це мовні кліше, притаманні певному функціональному стилю мови. Мовні штампи характеризуються відносною дисфункціональністю й утраченими семасиологічними зв'язками.

Модуляція - це смисловий розвиток певного контексту, за якого відбувається певна лексико-семантична заміна мовної одиниці МО у перекладі.

Норми еквівалентності перекладу - вимоги, що висуються до відтворення змісту, форми, стилістики і внутрішнього підтексту оригіналу при його перекладі.

Норми перекладу - сукупність певних вимоги, стандартів, що встановлюються щодо виконання певного виду перекладу безпосередньо або взагалі перекладу як такого. Норми перекладу є загально вживаними і затвердженими для кожного типу перекладу.

Опущення - це такий перекладацький прийом, за якого семантично зайві слова (словосполучення), смисл яких є зрозумілим з контексту, не відтворюються у перекладі.

Переклад - 1) вид людської діяльності, спрямований на відтворення одиниць МО в МП з метою забезпечення комунікації та інформаційного обміну; 2) процес діяльності перекладача по забезпеченню комунікації між носіями різних мов та обміну інформацією між ними; 3) результат перекладацької творчості, тобто текст перекладу в його усній або письмовій формі; 4) умовна назва

перекладознавчих дисциплін. На думку М. А. Задорожної, переклад є різновидом мовного посередництва, за якого зміст іншомовного тексту відтворюється шляхом складання комунікативно рівноцінного еквівалента до нього.

Перекладацька містифікація - це такий перекладацький прийом, за якого певному оригінальному твору надавався статус перекладу. Перекладацька містифікація була запроваджена в Давньому Римі.

Перекладацький прийом - це засіб, за допомогою якого можна здійснити той чи інший переклад більш точно, правильно, еквівалентно, відповідно до вимог оформлення його виду.

Поєднання - це такий перекладацький прийом, за якого певна синтаксична структура оригінального тексту замінюється на іншу, в якій поєднуються прості речення в одне, суцільне складне речення.

Прагматична адаптація - різновид перекладацької діяльності, спрямований на відтворення оригінального тексту з урахуванням рівня підготовки й сприйняття реципієнтів, їх соціальної і вікової категорії.

Риторичний переклад - це такий різновид давньоримського перекладу, за якого оригінальний текст відтворювався на рівні змісту, дозволялися певні доповнення (див.: перекладацька містифікація, контамінація), формальні показники оригіналу вважалися другорядними щодо відтворення їх у перекладі.

Сегментація тексту - прийом перекладацького аналізу тексту, за якого текст розподіляється на мовні уривки (сегменти).

Смислове групування тексту - прийом перекладацького аналізу тексту, за якого з тексту виокремлюються мовні одиниці, що несуть інформацію неоднакової комунікативної цінності.

Спосіб перекладу - шлях виконання певного виду перекладу. Якщо про вид (тип) перекладу можна говорити на рівні певного тексту (абзацу, надфразової єдності тощо), то найменші одиниці перекладу - фонеми, літери, морфеми, деякі словосполучення, а найчастіше - слова (тематичні групи слів) відтворюються певним(и) способом (способами) перекладу. В сучасній науці про переклад виокремлюються такі традиційні способи перекладу:

- **транскрипція** - відтворення звукової форми одиниць МО еквівалентними одиницями МП;
- **транслітерація** - політерне відтворення лексеми МО еквівалентними елементами МП;
- **описовий** - надання додаткового пояснення (у вигляді словосполучення або речення) значення певної лексичної або синтаксичної одиниці МО при перекладі;
- **комбінований** - це такий спосіб перекладу, в межах якого сполучаються транскрипція і транслітерація, транскрипція і описовий спосіб, транслітерація і описовий спосіб.

Стилістична модифікація - такі стилістичні зміни при перекладі, за яких мовні одиниці одного функціонального стилю мови замінюються синонімічними одиницями, які відносяться до іншого функціонального стилю.

Типологічний аналіз перекладу - це зіставний аналіз змісту і форми оригінального твору та його перекладу з метою встановлення їхньої типологічної збіжності.

Трансфер (трансформація) - це реальна мовна одиниця МП, у яку була перетворена мовна одиниця МО у процесі перекладу. Існують фонетичні, морфологічні, морфемні, лексичні, синтаксичні, фразеологічні та суперсинтаксичні трансформації. На думку Р. К. Мін'яра-Белоручева, трансформація є основою більшості перекладацьких прийомів. Це така заміна формальних компонентів (лексичні, граматичні, стилістичні трансформації") або семантичних (семантичні трансформації) компонентів тексту-оригіналу, за якої зберігається основна інформація першоджерела, що призначена для відтворення.

Фонові знання (фонова інформація) - це додаткові екстралінгвістичні наукові, культурні, етнічні та ін. знання, що здатні покращити переклад, допомогти перекладачу більш точно і правильно відтворити оригінальний твір. Першим на необхідність залучання фонових знань при перекладі звернув увагу англійський філософ і перекладач Роджер Бекон (XIII століття).

Форма перекладу - це зовнішня оболонка тексту перекладу, яка вбирає в себе його обсяг, назву, послідовність, структуру (кількість частин, розділів тощо). Зовнішня і внутрішня форми перекладу, тобто його форма і зміст, є основоположними перекладознавчими поняттями, які спираються на філософські категорії змісту і форми.

10. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УСПІШНОГО ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Вступ до перекладознавства» покликаний ознайомити студентів-першокурсників із найважливішими поняттями, проблематикою та термінологією перекладознавства. Під час вивчення дисципліни розглядаються питання ролі і місця перекладу в історичному екскурсі, предмет та завдання, роль і значення перекладу, сутність перекладу, типи перекладу, значення перекладу. Розкривається взаємозв'язок між даною дисципліною і іншими лінгвістичними науками, такими як стилістика, лексикологія, іноземна література, психологія, фонетика, граматики та іншими.

Мета курсу – подати найважливіші теоретичні відомості з перекладознавства, визначити поняття «переклад», виявити статус, предмет та структуру дисципліни в системі теорії перекладу. Курсом також передбачено створити теоретичну основу для подальшого набуття студентами практичних умінь і навичок у галузі перекладу та вивчення моделей і закономірностей процесу перекладу і перекладацьких відповідностей, а також способів перекладу текстів різних жанрів і стилів.

За період навчання студент повинен оволодіти такими фаховими компетентностями, як: мати здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію; знати загальні принципи перекладу, навички та уміння його здійснення; вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Практичні заняття з дисципліни сприяють формуванню початкових практичних навичок обробки тексту у процесі перекладу з англійської мови на українську; виробляють здатність до самостійного пошуку та засвоєння нового

матеріалу; розвивають творче мислення при виборі способів перекладу, а також при виконанні практичних завдань у спеціальних навчальних ситуаціях, які вимагають професійної компетенції перекладача.

Наприкінці вивчення дисципліни « Вступ до перекладознавства» студент повинен знати загальні положення перекладознавства; фактори, що впливають на процес перекладу; роль перекладознавства у розвитку української мови; історію розвитку перекладознавства як наукового напрямку тощо; вміти виконувати різноманітні завдання, що сприятимуть закріпленню теоретичних знань; працювати із словниками та іншою довідковою літературою; застосовувати одержані знання під час перекладацької практики; мати навички практичного використання отриманих знань та умінь під час перекладацької практики; аналізу та вибору основних перекладацьких прийомів та стратегій.

Контроль по курсу «Практичний курс читання та перекладу» здійснюється у формі поточного, проміжного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється шляхом групових обговорень, дискусій тощо. Виконання модульних контрольних робіт передбачається проміжним контролем. Підсумковий контроль проводиться у формі екзаменаційного тесту з питаннями відкритого та закритого типу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. Львів, 1989.
2. Казакова Т.А. Практические основы перевода. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003.
3. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. – М., 2004.
4. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. М., Международные отношения. 1973.
5. Корунець І.Б. A Course in the Theory and Practice of Translation. Київ, 1986.
6. Коптилов В.В. Теорія і практика перекладу. Київ, Вища школа, 1982.
7. Кундзіч О. Творчі проблеми перекладу. К., 1975.
8. Левый И. Искусство перевода. М., 1974.
9. Мірам Г.Є., Дейнеко В.В. Основи перекладу. – К: Ніка – Центр, 2002.
10. Пумпянский А.Л. Введение в практику перевода научной и технической литературы на английском языке. Наука, 1965.
11. Паршин А.Н. Теория и практика перевода. – СПб.: СГУ, 1999.
12. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. М., Высшая школа, 1983.
13. Алексеев И.С. Профессиональный тренинг переводчика. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003.
14. Латишев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания. – М.: Академия, 2003.

ЗМІСТ

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ.....	3
2.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА» для студентів спеціальності 035.041 – Філологія	4
3. САМОСТІЙНА РОБОТА.....	6
4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	7
5. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. ФОРМИ КОНТРОЛЮ	16
7. КОНТРОЛЬНА РОБОТА.....	17
8.ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНОК.....	25
11. КОРОТКИЙ СЛОВНИК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИХ ТЕРМІНІВ	29
12. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УСПІШНОГО ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	36
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38

Навчальне видання

Піддубна Людмила Миколаївна

ПРОГРАМА

та методичні вказівки до вивчення дисципліни
«Вступ до перекладознавства»
для студентів спеціальності 035.041 - філологія
(бакалаврський рівень)

Методичні вказівки

Тем. план 2020, поз. _____

Підписано до друку _____. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк
плоский.

Облік.-вид. арк. _____. Умов. друк. арк. _____. Тираж 100 пр. Замовлення
№ .

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпропетровськ-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ